

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ



КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ І ПСИХОЛОГІЯ СПОРТУ

назва освітньої програми

PHYSICAL EDUCATION AND PSYCHOLOGY OF SPORTS

назва освітньої програми англійською мовою

другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 017 "Фізична культура і спорт"
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Кваліфікація: Магістр з фізичного виховання і психології спорту

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою Київського національного
університету будівництва і архітектури
Протокол № **46** від **20.12.2021 р.**

Внесено зміни: Протокол Вченої ради
КНУБА № **4** від **23.12.2022 р.**

Освітня програма вводиться
в дію з **01 вересня 2023 р.**



Голова Вченої ради

Петро КУЛІКОВ

2022 р.

Київ – 2022 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти
на другому (магістерського) рівні
за спеціальністю 017 “Фізична культура і спорт”
ОПП “Фізичне виховання і психологія спорту”

1. Погоджено на засіданні НМК зі спеціальності

(Протокол № 5 від 23. 11 .2022 р.)

Гарант освітньої програми

_____ 2022 р.

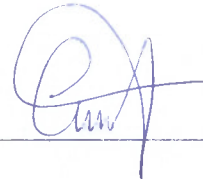


Ганна ІВАННІКОВА

2. Перевірено навчально-методичним відділом

Начальник навчально-методичного відділу

22. 12 .2022 р.



Ігор СКЛЯРОВ

3. Погоджено на засіданні Методичної ради Університету

(Протокол № 4 від 22. 12 .2022 р.)

Проректор з навчально-методичної
роботи КНУБА

« » _____ 20__ р.



Андрій ШПАКОВ

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

1. **Шамич Олександр Миколайович** – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри фізичного виховання і спорту Київського національного університету будівництва і архітектури.

2. **Озерова Ольга Анатоліївна** – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри фізичного виховання і спорту Київського національного університету будівництва і архітектури.

3. **Калениченко Руслан Арсенович** – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри професійної освіти Київського національного університету будівництва і архітектури.

4. **Іваннікова Ганна Василівна** – кандидат психологічних наук, доцент кафедри фізичного виховання і спорту Київського національного університету будівництва і архітектури.

Гарант – Іваннікова Ганна Василівна.

Стейкхолдери:

1. Академічна спільнота:

Малечко Тетяна Анатоліївна – доцент кафедри ТМФВ факультету фізичного виховання, спорту та здоров'я Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова, кандидат педагогічних наук, доцент.

Вознюк Алла Вікторівна – завідувач кафедри психології Комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, доктор психологічних наук, доцент.

Коломосць Галина Анатоліївна – начальник відділу науково-методичного забезпечення підвищення якості освіти ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти».

2. Роботодавці та представники професійної спільноти:

Марченко Роман Васильович – директор Подільського районного в м. Києві Центру з фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх».

Заброда Василь Климович – віцепрезидент громадської спілки «Асоціація футболу м. Києва».

Конощенко Сергій Вікторович – директор СДЮСШ “Зміна” м. Київ.

3. Здобувачі: Кузнецов Олексій Михайлович (працює та навчається), Головка Олена Олександрівна (працює та навчається), Сахаров Михайло Костянтинович, Марченко Алла Григорівна.

Профіль освітньо-професійної програми «Фізичне виховання і психологія спорту» за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Київський національний університет будівництва і архітектури Факультет геоінформаційних систем та управління територіями Кафедра Фізичного виховання і спорту
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: другий Освітня кваліфікація: Фізичне виховання і психологія спорту Кваліфікація в дипломі: Магістр фізичної культури і спорту за ОПП
Офіційна назва освітньої програми	Фізичне виховання і психологія спорту
Тип диплому та обсяг освітньо-професійної програми	Диплом магістра, одиничний Обсяг освітньої програми: - за освітньо-професійною програмою становить 90 кредитів ЄКТС. Мінімум 10 кредитів ЄКТС має бути призначено для практики. Термін навчання: 1,6 р.
Наявність акредитації	Акредитується вперше
Цикл/рівень	Другий (магістр) рівень вищої освіти відповідає сьомому рівню Національної рамки кваліфікації НПК України – EQF-L.LL-7 рівень, FQ-ЕНЕА-2 цикл
Передумови	Наявність ступеня бакалавра. Умови вступу визначаються «Правилами прийому до Київського національного університету будівництва і архітектури», затвердженими Вченою радою.
Мова(и) викладання	Українська мова
Термін дії освітньої програми	до наступної акредитації ОПП
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-професійної програми	www.knuba.edu.ua
2 – Мета ОПП	
Підготовка фахівців, здатних розв'язувати задачі і практичні проблеми інноваційного та наукового характеру в процесі психологічного супроводу під час підготовки професіоналів у сфері фізичного виховання і спорту.	
3 - Характеристика ОПП	
Предметна область (галузь)	Галузь знань 01 «Освіта/Педагогіка» Спеціальність 017 «Фізична культура і спорт»

<p>знань, спеціальність)</p>	
<p>Орієнтація освітньо-професійної програми</p>	<p>Освітньо-професійна програма ґрунтується на застосуванні та впровадженні теоретичних знань про особливості психологічного супроводу в процесі підготовки професіоналів в сфері фізичного виховання і спорту. Основою є концепція гармонійного розвитку, формування здорового світогляду, знання психологічних аспектів процесу підготовки професіоналів в сфері фізичного виховання і спорту, виховання й розвитку особистості в тренуванні та заняттях спортом.</p>
<p>Основний фокус освітньо-професійної програми</p>	<p>Освітньо-професійна програма спрямована на вміння планувати та забезпечувати кваліфікований психологічний супровід спортсменам, у тому числі спортсменам-інвалідам, близьким людям спортсменів для адаптації у невизначених, критичних, небезпечних ситуаціях; і, що викликає зараз особливу увагу, спортсменам – учасникам бойових дій, для повернення до звичайного життя і намагання уникнути можливих психологічних проблем.</p>
<p>Особливості освітньо-професійної програми</p>	<p>Комплексний та системний підхід до методів, засобів психологічного супроводу в процесі підготовки професіоналів в сфері фізичного виховання і спорту. Застосування сучасних технологій психологічної підготовки спортсменів, у тому числі спортсменів-інвалідів, близьким людям спортсменів, спортсменів – учасникам бойових дій, тренерів та інших працівників сфери фізичного виховання і спорту.</p> <p><i>Програма базується на поглибленому вивченні психологічно-педагогічних основ та методів, впровадженні відповідних компетенцій у сфері фізичного виховання і спорту.</i></p> <p><i>Програма містить виробничо-педагогічну практику за професійним спрямуванням на відповідних базах практик (юнацьких спортивних школах, школах олімпійського резерву) із залученням ведучих фахівців галузі, які мають досвід роботи зі спортсменами різної кваліфікації</i></p>
<p>4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання</p>	
<p>Придатність до працевлаштування</p>	<p>Відповідно до «Класифікатора професій ДК 003:2010» та «Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників сфери фізичної культури і спорту. Випуск 85. Спортивна діяльність» магістр з фізичної культури і спорту може працювати на таких посадах: 2310 Викладач ЗВО;</p>

	<p>2445.2 – Психолог-консультант з фізичного виховання і здорового способу життя;</p> <p>3475 -- Тренер-викладач з виду спорту (федерації, збірної чи клубної команди, спортивної школи)</p>
Подальше навчання	<p>Навчання впродовж життя для вдосконалення професійної, наукової та інших видів діяльності. Можливість продовження підготовки на наступному рівні вищої освіти (доктора філософії)</p>
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, інноваційні педагогічні технології, навчально-методичні мультимедіа-матеріали, інтерактивне онлайн-консультування та спілкування в мережі з викладачами.</p> <p><i>Методи, методики та технології:</i> загальнонаукові методи дослідження (аналіз і синтез; аналогія та моделювання; абстрагування і конкретизація; системний аналіз); методи експертної оцінки, опитування, педагогічні, психологічні та медико-біологічні методи аналізу рухової активності, змагальної діяльності, стану спортсменів та осіб, які займаються фізичною культурою; методи моделювання та прогнозування у сфері фізичної культури і спорту; методи статистичного аналізу даних; педагогічні технології програмування занять.</p> <p><i>Викладання</i> проводиться у вигляді: лекцій, семінарів, практичних занять, індивідуальних робіт у вигляді реферату або презентації, самостійного навчання за допомогою рекомендованих спеціальних літературних джерел, конспектів лекцій, інтернет-ресурсів, а також консультацій з викладачами.</p>
Оцінювання	<p><i>Оцінювання</i> навчальних досягнень студентів здійснюється в умовах кредитно-трансферної організації освітнього процесу за 100-бальною (рейтинговою) шкалою, шкалою ECTS, національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «зараховано» «не зараховано»).</p> <p><i>Види контролю:</i> самоконтроль, поточний контроль, модульний контроль, підсумковий контроль.</p> <p><i>Методи оцінювання:</i> опитування, тестування, індивідуальна робота (реферат, презентація), доповіді, контрольна робота, звіти з практик, захист кваліфікаційної роботи, залік, екзамен.</p> <p>Атестація випускників освітньої програми «Фізичне виховання і психологія спорту» за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» проводиться у формі атестаційного екзамену та публічного захисту</p>

	кваліфікаційної роботи.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати задачі інноваційного та /або дослідницького характеру психологічного супроводу в процесі підготовки професіоналів в сфері фізичного виховання і спорту, що передбачає застосування теорій та методів відповідних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	<p>ЗК1. Здатність діяти соціально, відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК3. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК6. Здатність розробляти проекти та управляти ними.</p> <p>ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.</p> <p>ЗК8. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p>

Спеціальні
(фахові,
предметні)
компетентності

СК1. Здатність до критичного осмислення проблем психологічного супроводу в процесі підготовки професіоналів в сфері фізичного виховання і спорту, оригінального мислення та проведення досліджень.

СК2. Здатність розробляти та реалізовувати інноваційні проекти у сфері фізичної культури і спорту.

СК3. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти у сфері фізичної культури і спорту.

СК4. Здатність управляти робочими або навчальними процесами у сфері фізичної культури і спорту, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.

СК5. Здатність розв'язувати проблеми психологічного супроводу в процесі підготовки професіоналів в сфері фізичного виховання і спорту у нових або незнайомих середовищах, за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

СК6. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної культури і спорту

СК7. Здатність планувати, організовувати та здійснювати самостійні наукові дослідження з проблем у сфері фізичної культури і спорту

СК8. Здатність впроваджувати у практичну діяльність результати наукових досліджень, спрямованих на вирішення прикладних завдань у сфері фізичної культури і спорту.

СК9. Усвідомлювати принципи професійної та академічної етики і необхідність їх дотримання.

7 – Програмні результати навчання

1. Аналізувати особливості, протиріччя та перспективи розвитку сучасної сфери психологічного супроводу в процесі підготовки професіоналів в сфері фізичного виховання і спорту, критично осмислювати проблеми у галузі та на межі галузей знань.
2. Приймати ефективні рішення щодо вирішення проблем у сфері психологічного супроводу в процесі підготовки професіоналів в сфері фізичного виховання і спорту, генерувати та порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та ресурсні потреби.
3. Вільно обговорювати результати професійної діяльності, досліджень та інноваційних проектів психологічного супроводу в процесі підготовки професіоналів в сфері фізичного виховання і спорту державною та іноземною мовами усно і письмово.
4. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань психологічного супроводу в процесі підготовки професіоналів в сфері фізичного виховання і спорту до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.
5. Розробляти і викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.
6. Відшукувати необхідну інформацію у науковій літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію.
7. Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення, методи статистичного аналізу даних для розв'язання складних задач психологічного супроводу в процесі підготовки професіоналів в сфері фізичного виховання і спорту.
8. Організувати ефективну роботу колективу, спрямовану на досягнення визначених цілей з урахуванням економічних, правових та етичних аспектів.
9. Розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проекти, спрямовані на розв'язання проблем інноваційного характеру психологічного супроводу в процесі підготовки професіоналів в сфері фізичного виховання і спорту, а також дотичні до неї міждисциплінарні проекти.
10. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, консультування тощо), проводити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	До реалізації програми залучається не менше 80% науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та/або вченими званнями. Науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років проходять стажування.
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Кількісні показники матеріально-технічного забезпечення відповідають Ліцензійним умовам впровадження освітньої діяльності закладів освіти.</p> <p>В навчанні та дослідженні використовуються: вільний доступ до мережі інтернет на всій території університету, у т.ч. в читальних залах; доступ до науково-метричних баз та реферативних баз даних SCOPUS та Web of Science.</p> <p>З метою забезпечення якісної підготовки фахівців та набуття здобувачами вищої освіти за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» загальних і фахових компетентностей використовується: 6 спортивних залів (зал боротьби та ритмічної гімнастики; зал спортивних ігор; зал боксу та кікбоксінгу; зал сухого плавання; тренажерний зал; зал для занять спеціальної медичної групи; плавальний басейн та басейн для веслування; багатофункціональний стадіон; лекційна аудиторія, спеціалізовані кабінети, методичний кабінет з бібліотекою.</p> <p>У наявності фізкультурно-спортивне обладнання та інвентар; наукова апаратура, технічні засоби навчання; технічні прилади для тренування та контролю функціонального стану.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Обсяг, склад та якість інформаційного та навчально-методичного забезпечення повністю відповідають Ліцензійним умовам впровадження освітньої діяльності закладів освіти.</p> <p>Навчальні, навчально-методичні та бібліотечно-інформаційні ресурси університету забезпечують навчальний процес і гарантують можливість якісного освоєння магістрантом освітньої програми.</p> <p>Власна бібліотека університету задовольняє вимогам Положення про бібліотеку вищого навчального закладу III–IV рівня акредитації, затвердженого наказом МОНУ від 6.08.2004 р., № 641</p> <p>http://library.knuba.edu.ua/</p> <p>Репозитарій КНУБА: http://repository.knuba.edu.ua/</p> <p>Важливе місце у навчальному процесі, в тому числі під час самостійної роботи аспірантів, посідає функціонування Освітнього сайту КНУБА</p>

	http://org2.knuba.edu.ua/?lang=uk , Забезпечено можливість використання корпоративної платформи Microsoft Teams в інтернет-сервісі Microsoft Office 365 для здобувачів та викладачів КНУБА. Використання дистанційного, навчального середовища університету та авторських розробок науково-педагогічних працівників; підручників та навчальних посібників з грифом Вченої ради КНУБА.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На загальних підставах в межах України
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів, що не суперечать діючому законодавству України.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	На загальних підставах

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми «Фізичне виховання і психологія спорту» за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт та їх послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1	Професійна іноземна мова	3	залік
ОК 2	Методологія та методи науково-педагогічної діяльності	3	екзамен
ОК 3	Професійна майстерність тренера	6	екзамен
ОК 4	Спортивна підготовка в екстремальних умовах зовнішнього середовища	4	залік
ОК 5	Теорія і методика викладання ФВ у ЗВО	4	екзамен
ОК 6	Основи психогігієни у ФВіС	4	екзамен
ОК 7	Основи психодіагностики у ФВіС	6	екзамен
ОК 8	Психологічний супровід у ФВіС	6,5	екзамен
ОК 9	Виробничо-педагогічна практика за професійним спрямуванням	9	залік
ОК 10	Переддипломна практика	3	залік
ОК 11	Атестаційний екзамен	3	екзамен
ОК 12	Кваліфікаційна (атестаційна) робота	15	захист

Загальний обсяг обов'язкових компонент:		66,5	
Вибіркові компоненти ОП			
<i>(магістрант обирає дисципліни сумарним обсягом 23,5 кредитів)</i>			
ВК	Дисципліни вибіркової компоненти	23,5	залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		23,5	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	

Здобувач має право вільного вибору будь-якої дисципліни, що реалізуються в університеті.

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Освітньо-професійна програма підготовки магістрів за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» побудована за структурно-логічною схемою, яка передбачає вивчення переважної більшості дисциплін циклу професійної підготовки та надання фахових знань й умінь.



3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми спеціальності 017 "Фізична культура і спорт" здійснюється у формі атестаційного екзамену та публічного захисту кваліфікаційної роботи і завершується видачею документу встановленого зразка про присвоєння кваліфікації: ступінь вищої освіти *магістр фізичного виховання і психології спорту* та підтверджена професійна кваліфікація в галузі "01 - Освіта" зі спеціальності 017 "Фізична культура і спорт".

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі атестаційного екзамену та публічного захисту кваліфікаційної роботи.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	<p>Кваліфікаційна робота має передбачати виконання дослідження або інноваційного проекту, спрямованого на розв'язання актуальної задачі фізичної культури або спорту.</p> <p>Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації.</p> <p>Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті закладу вищої освіти або його структурного підрозділу, або у репозиторії закладу вищої освіти.</p>
Вимоги до атестаційного екзамену	Атестаційний екзамен передбачає оцінювання здобуття результатів навчання, визначених цим стандартом та відповідною освітньою програмою.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ІК	ЗК-1	ЗК-2	ЗК-3	ЗК-4	ЗК-5	ЗК-6	ЗК-7	ЗК-8	СК-1	СК-2	СК-3	СК-4	СК-5	СК-6	СК-7	СК-8	СК-9
ОК-1	+	+			+				+						+			
ОК-2	+	+	+		+			+		+			+		+	+	+	+
ОК-3	+		+	+		+				+	+		+					+
ОК-4	+	+				+	+			+	+	+	+	+	+		+	+
ОК-5	+				+						+					+	+	
ОК-6	+				+		+									+	+	
ОК-7	+				+			+								+	+	
ОК-8	+				+	+	+			+	+	+		+				+

ОК-9	+	+	+	+	+					+		+			+			+
ОК-10	+	+			+	+				+	+					+	+	+
ОК-11	+	+	+							+				+	+	+	+	
ОК-12	+	+	+		+		+			+	+					+	+	

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ПРН-1	ПРН-2	ПРН-3	ПРН-4	ПРН-5	ПРН-6	ПРН-7	ПРН-8	ПРН-9	ПРН-10
ОК-1	+		+						+	
ОК-2					+		+	+	+	
ОК-3	+	+		+	+			+		
ОК-4	+	+		+			+			
ОК-5	+	+							+	
ОК-6	+	+							+	+
ОК-7				+		+	+			
ОК-8		+		+					+	+
ОК-9	+	+		+	+					
ОК-10	+					+	+		+	+
ОК-11	+	+				+			+	
ОК-12		+		+		+	+		+	+

Перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої освіти

1. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
3. Закон України «Про фізичну культуру і спорт». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>

4. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» (бакалавр), наказ № 567, від 24.04.2019р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/017-Fizkultura.sport-bakalavr.28.07.pdf>
5. Концепція розвитку педагогічної освіти в Україні, від 16 липня 2018 р., №776 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>
7. Постанова Кабінету Міністрів від 29 квітня 2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>
8. Національний класифікатор України: "Класифікатор професій" ДК 003:2010. – К.: Видавництво "Соцінформ", 2010.
9. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти: затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2016 № 600 зі змінами від 21.12.2017 № 1648 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/rekomendatsii-1648.pdf>
10. Aligning a European Higher Education Structure in Sport Science [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eose.org/ressource/aehesis/>